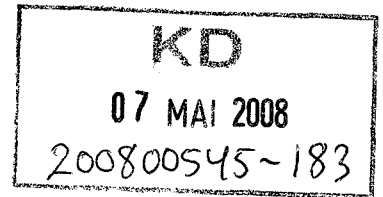

Agderrådet
UNIVERSITETSKOMITEEN

Det kongelige kunnskapsdepartement
Postboks 8119 Dep
0032 Oslo

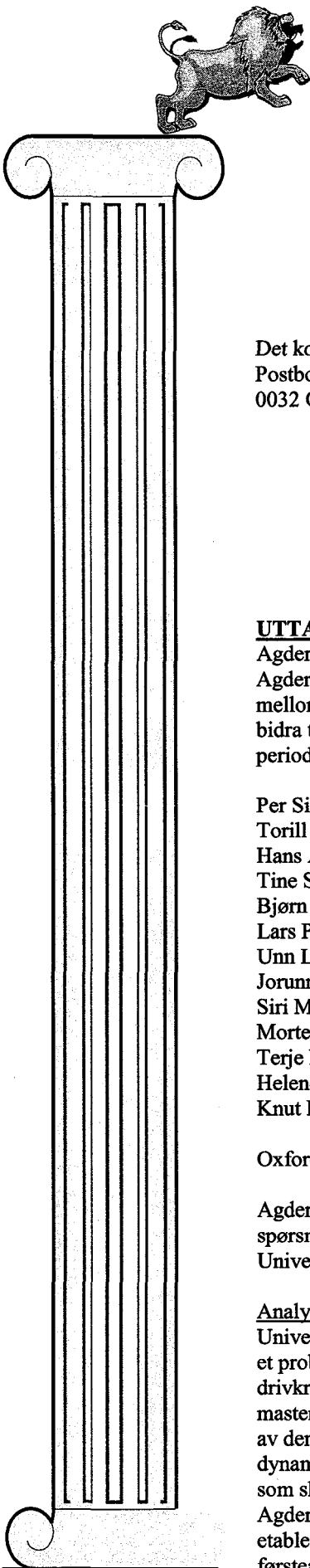
Kristiansand, 5. mai 2008

KORRIGERT UTTALELSE OM STJERNØ-UTVALGET

Vedlagt følger en korrigeret uttalelse om Sjernøutvalget fra Agderrådets universitetskomite. Utgaven som ble postlagt 29.04 manglet ved en inkurie et par momenter. Jeg ber om at det er vedlagte utgave som følger saken videre.

Med vennlig hilsen
For **AGDERRÅDETS UNIVERSITETSKOMITE**

Harald Furre
sekretær

Agderrådet UNIVERSITETSKOMITEEN

Det kongelige kunnskapsdepartement
Postboks 8119 Dep
0032 Oslo

Kristiansand, 30. april 2008

UTTALELSE OM STJERNØ-UTVALGET

Agderrådets universitetskomite tillater seg å avgi en uttalelse om Sjernøutvalgets innstilling. Agderrådets universitetskomite er etablert av Agderrådet. Agderrådet er et fellesorgan mellom kommuner og fylkeskommunene i Agder. Universitetskomiteens oppgave er bl.a. å bidra til et fortsatt positiv utvikling av Universitetet i Agder. Komiteen har i inneværende periode følgende sammensetning:

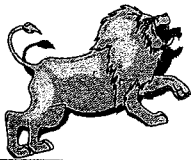
Per Sigurd Sørensen – ordfører i Kristiansand, leder av komiteen
Torill R. Larsen – ordfører i Arendal,
Hans Antonsen – ordfører i Grimstad
Tine Sundtoft – Fylkesrådmann i Vest-Agder
Bjørn Fjellstad – Adm.dir i Sørlandets kompetansefond
Lars Petter Maltby – Adm.dir Saint Gobain
Unn Ljøstad – Overlege og forsker, Sørlandet sykehus
Jorunn Gislefoss – Ass. Direktør, GE Healthcare
Siri Mathiesen – Regiondirektør, NHO Agder
Morten Kraft – Konsernsjef, Sparebanken Sør
Terje Næss – Fagforeningsleder, Xtrata Nickel
Helene Falck Fladmark – direktør for Samfunnspolitisk seksjon, Tekna
Knut Brautaset – Aktiv pensjonist, tidl. rektor ved Høgskolen i Agder

Oxford Research v/Harald Furre er komiteens sekretariat.

Agderrådets Universitetskomite velger å avgi en kort uttalelse der vi fokuserer på noen sentrale spørsmål i Sjernøutvalgets innstilling. Ut over dette henviser vi til uttallelsene fra Universitetet i Agder og Aust-Agder og Vest-Agder Fylkeskommuner som vi slutter oss til.

Analyse og problemforståelse

Universitetskomiteen stiller seg undrende til utvalgets fremstilling av "akademisk driv" som et problem i sektoren. Innstillingen kan leses slik at utvalget mener det er et problem at drivkreftene i sektoren medfører utvikling av sterkere fagmiljøer ved flere institusjoner, flere mastergradsutdannelse og flere steder der forskerutdanning tilbys. Universitetskomiteen er av den mening at "akademisk driv" er meget positivt og at utfordringen er å utnytte denne dynamikken til fordel for sektoren, ikke å dempe den. Kunnskap er ikke en statisk masse som skal fordeles på et antall institusjoner. Kunnskap utvikles. Utviklingen ved Høgskolen i Agder/Universitetet i Agder er et godt eksempel på dette. Etter at Høgskolen i Agder ble etablert i 1994 har antallet professorer ved institusjonen økt betydelig, mens antallet førsteamanuensiser har gått ned. Dette illustrerer at kompetansehevingen som har skjedd ved institusjonen primært har skjedd ved intern kompetanseheving, ikke ved å hente

Agderrådet UNIVERSITETSKOMITEEN

professorer fra eksisterende universiteter. Det bør også fremheves at den "akademiske driften" også tjener profesjonsutdannelsene og relevansen i forholdet til nærings- og samfunnsliv. For eksempel er det verdifullt for lærerutdannelsen av UiA tildeler doktorgrad innen matematikdidaktikk og for relevansen for næringslivet at institusjonen tilbyr doktorgrad innen både økonomi og teknologi.

Hovedelementet i en god politikk for høyere utdanning må derfor bli å stimulere den akademiske "driven" og styre denne i riktig retning. Universitetskomiteen mener dette fortsatt best gjøres ved en videreføring av dagens incentivbaserte styringssystem.

Incentiver i sektoren

Agderrådets universitetskomite mener naturligvis at utviklingen av nye universiteter har vært positivt for kunnskapsutviklingen i Norge. Vi mener at kriteriene for å kunne bli akkreditert som universitet bør bestå som i dag. Dette betyr imidlertid ikke at incentivene i sektoren ikke bør videreutvikles. Det kan blant annet synes fornuftig å utvikle incentiver slik at høyskoler kan (for)bli fremragende profesjonshøyskoler fremfor å strebe mot å bli universitet. På dette området kommer Stjernøutvalget med noen gode forslag, bl.a ideen om sentra for fremragende undervisning. Vi tror at denne tenkningen med fordel kan videreutvikles. Videre bør det vurderes å stimulere til økt samarbeid mellom institusjonene gjennom justeringer av sektorens budsjettmodell slik at samarbeidstiltak lettere kan la seg finansiere.

Struktur i sektoren

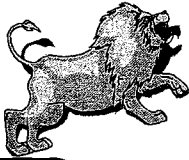
Agderrådets Universitetskomite stiller seg avvisende til forslaget om å etablere et antall landsdelsuniversiteter. Det er flere årsaker til dette. For det første har vi ingen tro på at så store enheter vil være hensiktsmessige for å møte morgendagens utfordringer. Landsdelsuniversitetene kan lett bli byråkratiske mastodonter styringsmessig fjernt fra både ansatte, studenter og samfunnet rundt dem. Kontakten med næringsliv og offentlig sektor kan lett bli skadelidende. Det samme kan fokuset på regional relevans. For det andre vil ikke så store enheter medføre faglig synergi mellom de ulike studiestedene. Faglig synergi fordrer en viss geografisk nærhet, og det vil det ikke bli i så store enheter. For det tredje vil store landsdelsuniversiteter gjøre at alle enhetene blir brede og konturløse. Landsdelsuniversitetene vil romme det meste faglig sett, og det blir ikke mulig å få til en faglig og profileringsmessig spissing som er nødvendig i det nasjonale og internasjonale markedet for studenter og lærekrefter.

Vår klare avvisning av tanken om landsdelsuniversiteter betyr ikke at det med fordel kan skje strukturendringer i sektoren i retning av færre enheter. Høyskolen i Agder/Universitetet i Agder, som i sin tid ble etablert basert på seks selvstendige høyskoler i to fylker, er et godt eksempel på at sammenslåinger kan være positivt. Åtte studiesteder er blitt til tre, snart to lokasjoner. De faglige synergieffektene har vært påtagelige. Det vil ganske sikkert være flere steder i landet hvor fornuftig sammenslåing kan skje.

Komiteen mener videre at sektoren bør stimuleres til å inngå forpliktende samarbeid mellom de ulike selvstendige institusjonene. For å få dette til bør bl.a. budsjettmodellen justeres. Universitetskomiteen vil for øvrig poengtere at et forpliktende institusjonssamarbeid ikke bare bør utvikles innen landets grenser. I like stor grad vil forpliktende samarbeid med utenlandske læresteder være relevant.

Kriterier for å bli universitet

Universitetskomiteen registrerer med undring at Stjernøutvalget foreslår å endre kriteriene for å bli universitet. Sett fra vår side er det viktig at universitetsbetegnelsen i Norge forbindes med kvalitet og at institusjoner som ønsker å betegne seg universitet må underkaste seg en ekstern faglig vurdering. Spørsmålet om ett doktorgradsområde skal være nok for å bli universitet er drøftet og forkastes i Stortinget for ikke lenge siden. Vi ser ingen grunn til å endre kriteriene nå.

Agderrådet UNIVERSITETSKOMITEEN

Sektorens finansieringssystem

Agderrådets Universitetskomite mener at finansieringssystemet for sektoren må legge til rette for en dynamisk utvikling, samtidig som det sikrer stabilitet. Ønsket om stabilitet må imidlertid ikke være så sterkt at midlene kun fordeles etter gamle fordelingsnøkler.

Institusjoner som vokser faglig og når det gjelder studentantall må få uttelling for dette og bli behandlet på en likeverdig måte. I denne sammenheng er Agderrådets Universitetskomite svært opptatt av at fordelingsnøkkelen for stipendiater må endres slik at de nye universitetene får en rettmessig andel av denne bevilgningen. Vi mener videre at de nye universitetene, på de fagområder der det gis forskerutdanning, må likestilles finansielt med de "gamle" universitetene.

Oppsummering

Agderrådets universitetskomite sin samlede vurdering av Stjernøutvalgets innstilling er at utvalget bare i begrenset grad lanserer fremtidsrettede løsninger for sektorens videre utvikling. På en del punkter har utvalget gode innspill, men hovedgrepene som foreslås stiller vi oss avvisende til. Vi mener at sektorens videre utvikling bør basere seg på gjeldende lover og retningslinjer som i stor grad baserer seg på Mjøsutvalgets innstilling. Disse retningslinjene bør riktignok justeres på en del punkter som omtalt i det ovenstående.

Med vennlig hilsen

Før AGDERRÅDETS UNIVERSITETSKOMITE

Per Sigurd Sørensen (sign)

Leder

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Harald Furre'.

Harald Furre
sekretær